

Harrastusten kielellinen, kulttuurillinen ja katsomuksellinen saavutettavuus lasten ja perheiden osallisuuden edellytyksenä

Aino-Maria Pusa, Outi Arvola & Jennimari Nkhili

Sateenkaari Kodon Sä Osaat -hanke toimi kolmen vuoden ajan Itä-Turun kielellisesti, kulttuurillisesti ja katsomuksellisesti moninaisilla alueilla. Hankkeen tavoitteena oli tukea erityisesti alueiden 5–10-vuotiaiden lasten ja perheiden osallistumismahdollisuuksia lähialueiden liikuntaan, taiteeseen ja hyvinvointiin liittyviin harrastetoimintoihin sekä mahdollistaa lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden kokemusten syntymistä.

Osallisuudella tarkoitetaan niin harrastusryhmissäsyntyviä kuulumisen kokemuksia kuin myös niiden mahdollistamaa kokemusta laajemmasta yhteiskunnallisesta kiinnittymisestä. Hankkeen [ohjaajille suunnatussa oppaassa](#) osallisuus määriteltiin viiden ulottuvuuden kautta seuraavasti: Osallisuus ei tarkoita pelkkää toimintaan osallistumista harrastusryhmässä, vaan sen kokemus rakentuu esimerkiksi kohtaamisen, kuuntelun, turvallisuuden, luottamuksen ja saavutettavuuden kautta. Edellä mainitut tekijät linkittyvät myös vahvasti toisiinsa.

Toteutus

- Hankekausi 2022–2024.
- Mukana viisi yhteistyökumppania:
 - Aura of Puppets
 - KONSTa Turun Seudun Kuvataidekoulu
 - Tanssiteatteri ERI
 - Turun Kisa-Veikot
 - Turun Nappulaliiga.
- Harrastusryhmiä ja -kokeiluja Halisissa, Varissuolla ja Lausteella.
- Rahoitus Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselta (STEA).

Materiaalia harrastamisesta perheille, ohjaajille ja järjestäjille

Hankkeen aikana tehtyjä havaintoja, syntyneitä oivalluksia ja kerättyjä kokemuksia on julkaistu kahtena kokonaisuutena, joista ensimmäinen on suunnattu perheille ja toinen ohjaajille. Nämä materiaalit löytyvät hankkeen [verkkosivuilta](#). Perheille suunnatuissa videoissa ja oppaassa käsitellään harrastamisen merkitystä, sen hyvinvointivaikutuksia, harrastamisen muotoja sekä siihen saatavilla olevia tukimuotoja. Ohjaajille suunnatut materiaalit taas avaavat harrastusryhmän osallisuuden tärkeyttä, sekä tuovat esiin asioita, joita monikielisen harrastusryhmän ohjaamisessa olisi tärkeää huomioida. Tässä julkaisussa puolestaan keskitytään kokoamaan yhteen hankkeen eri toiminnoissa dokumentoituja havaintoja ja eri kieli-, kulttuuri- ja katsomustaustoista tulevien harrastusryhmien ohjaajien haastatteluja erityisesti harrastuksia järjestäviä ja koordinoivia tahoja varten (esimerkiksi kaupunkien koordinoima harrastustoiminta). Tarkastelussa keskitytään siihen, mitä on harrastusten kielellinen, kulttuurillinen ja katsomuksellinen saavutettavuus ja mitä se vaatii toteutuakseen.

Hankkeen toiminta-alueilla ja kohderyhmissä korostui katsomuksellisesti etenkin muslimitaustaisten perheiden näkökulma. Hankkeen julkaisuissa käytetyt esimerkit ja havainnot nousevat tästä kontekstista. Niiden tarkoitus onkin ensisijaisesti herättää pohtimaan sitä, millaisia vaikutuksia ja tarpeita moninaisiin katsomuksiin saattaa liittyä.

Kielellisen, kulttuurillisen ja katsomuksellisen saavutettavuuden kysymysten tarkastelun perusteluna ja lähtökohtana on hyvä tiedostaa ja tunnistaa se, että Suomen väestö moninaistuu kaiken aikaa. Muuttoliikkeiden ja väestön moninaistumisen vaikutuksesta meillä on entistä enemmän kaikessa toiminnassa läsnä erilaisista kielellisistä, kulttuurillisista ja katsomuksellisista taustoista tulevia lapsia, huoltajia ja ammattilaisia. Monikielisyys, -kulttuurillisuus ja -katsomuksellisuus näkyy ja kuuluu monin eri tavoin. Esimerkiksi vieraskielisten määrä Suomessa kasvoi vuoden 2023 aikana 62 302 henkilöllä. Vuoden 2023 lopussa Suomessa asui yhteensä 558 294 äidinkieleltään vieraskielistä henkilöä. Pelkästään alle kouluikäisiä, eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevia lapsia oli vuonna 2022 yhteensä 12,4 % kaikista

varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista. Vastaavasti esi- ja alkuopetusikäisistä lapsista oli lukuvuonna 2022–2023 yhteensä 563 665 lasta, joista 45 087 muita kuin Suomen kansalaisia. ([Varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda; Tilastokeskuksen tietopalvelusopimuksen aineisto 4.10.](#))

Samanaikaisesti meillä on myös yhä enemmän lapsia ja perheitä, joiden arjessa on läsnä useiden kielten ja kulttuurien yhdistelmiä, kun esimerkiksi huoltajat edustavat eri kieli- ja kulttuuritaustoja. Kaikki luvut ovatkin vain suuntaa antavia, eivätkä ne kerro kokonaistilanteesta kattavasti; monikielinen väestö myös jakaantuu Suomen sisällä hyvin epätasaisesti keskittyen suuriin ja keskisuuriin kaupunkeihin ja tietyille alueille.

Muutosten olemassaolon ja vaikutusten tiedostaminen on kuitenkin keskeistä kaikkien harrastuksiin, ja yhteiskuntaan laajemminkin, mukaan pääsemisessä. Esimerkiksi erilaisten katsomusten rinnakkaiselo ja niiden asemat voivat [aiheuttaa eri tasoisia keskusteluja](#) tai väärintulkintoja. Nämä seikat huomioon ottaen on tärkeää, että niin tietoisuutta kuin eri kielellisten, kulttuurillisten ja katsomuksellisten taustojen vaikutusten tunnistamisen edellytyksiäkin vahvistetaan. Siihen myös tämä julkaisu pyrkii.

Kielellinen, kulttuurillinen ja katsomuksellinen saavutettavuus

Hankkeen kehittämistyön punaiseksi langaksi muodostui ajatus saavutettavuudesta osallisuuden edellytyksenä. Jotta harrastusryhmissä voi syntyä osallisuutta, täytyy niiden olla aidosti kaikille saavutettavia. Näin ollen saavutettavuuden esteet ovat myös osallisuuden esteitä. Tämä pätee saavutettavuuteen laajasti, vaikka tässä kehittämistyössä keskityttiin vain sen kielelliseen, kulttuurilliseen ja katsomukselliseen osa-alueeseen. Samalla kuitenkin on tärkeää muistaa myös saavutettavuuden moninaisuus kaikkien väestöryhmien kohdalla: yhtä yksilöä voi koskea monet eri saavutettavuuden kysymykset. Jokainen harrastaja on siis ensisijaisesti yksilö, ei vain tietyn kulttuurin, katsomuksen tai taustan edustaja. On tärkeää pitää mielessä, että tässä esitetyt saavutettavuusseikat eivät automaattisesti koske kaikkia tiettyyn ryhmään identifioituvia tai ulkopuolelta sellaiseen asetettuja. Ne ovat kuitenkin sellaisia kokonaisuuteen mahdollisesti vaikuttavia seikkoja, joiden olemassaolo on

hyvä tiedostaa, kun suunnitellaan harrastusryhmiä, joiden halutaan olevan moninaisen osallistujajoukon saavutettavissa.

Mun kumppani on [ulkomailta] ja sitte mä oon tehnyt paljon kansainvälisissä työryhmissä niinku töitä, ja sit mä ajattelin että mulla on semmonen joku ymmärrys ehkä ettei tarvi googlailla ihan paniikissa, että mitä olis hyvä huomioida. Kyl mä vähän googlailin silti.

-Ohjaaja

Kielellisellä saavutettavuudella tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että niin harrastuksista tiedottaminen kuin niiden ohjauskin on monikielistä tai vähintään helposti ymmärrettävää yleiskieltä. Tällä tavoin harrastusmahdollisuudet tulevat varmasti ymmärretyksi. Itse toiminnan järjestämisessä jo pienet eleet ja kiinnostuksen osoitukset – esimerkiksi osallistujan omalla kielellä tervehtiminen tai kiittäminen – luovat kuulumisen kokemuksia harrastusryhmässä. Ohjaajien monikielisyys voi auttaa myös ryhmänohjauksellisissa seikoissa:

Niin niin, koska joskus ne vaan riitelee niinku omalla kielellä tiiäksä. Mä muistan niinku joku pari arabialainen, pari somalialainen oli joskus riidelly, niin ne ei edes luullu, että mä osaan arabiaa, niin mä seisoin heidän takana, -- mä menin heidän omalla kielellä tiiäksä et “ei täällä kannata tehdä”, sit ne vaan niinku ”mitä, miten sinä osaat arabian kieli?” Sanoin siinä, että osaan enemmän kielii kun te mietitte. -

Ohjaaja

Kyllä mä käytin jotain, kun mä osaan sanoa vaikka somaliankielellä kiitos ja mitä kuuluu ja tämmösiä, ehkä niinkun pieniä juttuja, että pääsee niinkun lähemmäs sitä lasta. Ihan ylipäätään, että ei ole väliä, että onko somalialainen, kurdilainen, arabialainen tai mikä vaan, niin kun on tällaset just perussanat just et mitä kuuluu, kiitos ja tämmöset, että kyllä niitä ehkä tuli vähä käytettyä sillä tavalla, että pääsee vähä lähemmäs niitä lapsia ja heille tulee niinkun turvallisempi olo. -Ohjaaja

Kulttuurillinen ja katsomuksellinen saavutettavuus voivat olla osittain limittäisiä ja toisistaan hankalasti erotettavissa. Yksi hanketyössä havaittu **kulttuurilliseen**

saavutettavuuteen liittyvä tekijä on sukupuolesta riippuvainen mahdollisuus aloittaa tai jatkaa harrastusta. Toisissa kulttuuritaustoissa tyttöjen harrastamisen merkitystä ei tulkita välttämättä samalla tavalla kuin perinteisemmässä suomalaisessa kulttuurikontekstissa. Tämän myötä tyttöjen mahdollisuudet harrastaa saattavat olla rajatumpia. Joissakin kulttuureissa saatetaan esimerkiksi kokea ja ohjeistaa, että tyttöjen pääasiallinen vastuu on auttaa pikkusisarusten hoitamisessa ja muissa kodin askareissa. Pojilla voi kuitenkin vastaavasti olla enemmän vapaa-aikaa, johon myös harrastusten nähdään sopivan. Erityisesti tällaisissa tilanteissa harrastusten jatkumisen kannalta juuri murrosiässä voi olla järjestäjän osalta tärkeä huomioida, että esimerkiksi urheilujoukkuelajeja pääsee jatkamaan vain tytöistä koostuvissa ryhmissä.

Että tuntuu että heillä on ollu vaan kaipuu sille, että joku aikuinen kohtaa, kuuntelee, leikkii heidän kaa, et mitä tyttöjä mulla tuol on ollu, niin on vaikuttanu et heil on monii sisaruksii, he hoitaa niitä. -Ohjaaja

Ne [omat lapset] saa harrastaa koska Suomessa on, hyvä että me ollaan tässä, koska Suomessa ne ei harrasta, ne ei mene samaan joukkue tiiäksä, pojilla on oma joukkue, tytöillä on oma joukkue tiiäksä, se, sitä mä tarkoitan, se että totta kai harrastaa. -Ohjaaja

Harrastusten **katsomuksellisen saavutettavuuden** keskeinen lähtökohta on katsomustietoisuus. Mikä esimerkiksi on ramadan? Miten se voi vaikuttaa jaksamiseen harrastuksessa? Miten kertoa vakuutusten välttämättömyydestä¹ urheiluharrastuksessa? Suomessa esimerkiksi harrastusten aikataulutuksessa huomioidaan usein kristillisen perinteen mukaisia juhlapäiviä, kuten joulu ja pääsiäinen. Entäpä jos harrastusryhmässä suurin osa onkin esimerkiksi muslimeja, jotka viettävät ramadania ja juhlistavat Eidiä? Miten paaston ja juhlan voisi huomioida ryhmän keskuudessa? Katsomustietoisuus tarkoittaa siis sitä, että harrastuksen järjestäjä ja ohjaaja osaavat huomioida uskonnon tai katsomuksen mahdolliset vaikutukset harrastajien elämään ja harrastusryhmän toimintaan. Lisäksi järjestäjä ja ohjaaja

¹ Hankkeen alkuaikoina sen jalkapalloryhmissä ilmeni hämmennystä seurajalkapalloon liittyvien pakollisten vakuutusten suhteen, koska joidenkin islamin tulkintojen mukaan perinteiset vakuutukset voivat olla kiellettyjä (lue lisää esimerkiksi [ulkoministeriön sivuilta](#)). Uusien harrastajien aloittaessa onkin esimerkiksi hyvä kertoa, että vakuutus on tärkeä etenkin seuran/toiminnan järjestäjän oikeusturvan kannalta.

tiedostavat suomalaiseseen (kristilliseen) kulttuuristaan pohjautuvat tavat, käytännöt ja oletukset, jotka eivät näyttäyty samantlaisina toisenlaisista taustoista tuleville.

Et ihan jo niinku lähtien siitä että tietää että minkälaisii esimerkiks että jos tulee vahvoista uskonnollisista taustoista niin ei oo hämmästyny siitä että.. joku ei saa käydä uimas ollenkaa tai uidaan vaatteet päällä tai.. kaikki ruokajutut.. että ei niit enää.. niinku häkelly että selvittää vaa miten, mistä se tulee. -Ohjaaja

Harrastamiseen liittyvistä kulttuurillisista ja katsomuksellisista seikoista on hyvä keskustella ja ottaa ne huomioon jo järjestäjätasolla, jottei niiden huomioiminen jää vain yksittäisen ohjaajan vastuulle. Aiheesta on saatavilla myös paljon tietoa ja oppaita. Tutustu esimerkiksi [Umma-hankkeen](#) koostamaan materiaalin ja [Musliminuori harrastaa -oppaaseen](#). Oleellisinta on kysyä osallistujilta, mitä he toivovat näissä asioissa harrastuksen järjestelyiden osalta.

Huomioi nämä:

- Millainen eri vähemmistöryhmien edustus omassa organisaatiossasi ja sen toiminnassa on?
- Etsi monikielisiä ohjaajia laajasti verkostoistasi tai jalkautumalla yhteisöihin.
- Lue, kysy ja keskustele: mitä kulttuurisia ja katsomuksellisia seikkoja toiminnassa on tärkeää huomioida?
- Älä tee oletuksia harrastajien kielestä, kulttuurista tai katsomuksesta, vaan avaa rohkeasti vuoropuhelu asiasta.

Käydään seuraavaksi läpi muutamia saavutettavuuden osatekijöitä.

Läheisyys

Läheisyydellä tarkoitetaan niin fyysistä kuin sosiaalistakin läheisyyttä: harrastuspaikan sijaintia tai tilan, toimijatahon tai ohjaajan tuttuutta. Kulttuurilliset ja katsomukselliset seikat tai se, että on vasta hiljattain muuttanut alueelle, voivat vaikuttaa siihen, miten kauas omalta asuinalueelta koetaan turvalliseksi lähteä. Tällöin myös harrastukset

voivat olla saavuttamattomissa. Musliminuori harrastaa -oppaassa nostetaan esiin myös se, että kulkeminen vieraalla alueella tai ilta-aikaan voi olla turvatonta nuorelle, joka on joutunut kohtaamaan esimerkiksi rasismia julkisilla paikoilla.

Tutulla alueella sijaitsevaan harrastukseen lapsen on myös mahdollista kulkea itsenäisesti ja näin helpompi kokeilla uusiakin harrastuksia. Hankkeessa havaittiin esimerkiksi käytännössä se, että perhefutiksen osallistumisaktiivisuus väheni huomattavasti sen siirtyessä talvikaudeksi keskellä asuinalueita sijainneelta ulkokentältä kauemmaksi sisätiloihin. Jo se, että kokeilumuotoisia harrastuksia järjestetään alueilla tai esimerkiksi koulupäivän yhteydessä, voi auttaa siinä, että mieluisan harrastuksen löytänyt lapsi tai nuori löytää samalla myös kaverin, jonka kanssa lähteä yhdessä harrastukseen kauemmaksi.

Mä en itse ainakaan näe sitä isona ongelmana, että ois vähän kauempana kuin siinä lähiössä, mutta totta kai se on, oon niinku 100% varma siitä, että on myös niitä perheitä, jotka halua ainoastaan olla tuolla lähikentällä, eikä halua päästää omaa lasta niinku kauemmaksi sieltä. -Ohjaaja

Musta tää oli kuitenkin ilahduttavaa, että tää ei ollut nyt keskikaupungilla tää tila, että heidän oli tosi varmaan, jotka sinne nyt oli päässy tulemaan, niin heidän oi helppo saapua sinne, et oispa ihanaa jos pystyis niinku ympäriinsä [kaupunkia] olemaan tämmösiä pisteitä, tai siis mä en oo perehtynyt, että onko, mutta ei kai. Että olispa hienoa, jos olis tosiaan tämmösissä paikoissa, mistä on sitten ihan hirveän vaikea lähteä varsinkin julkisilla tai itekseen lasten tulemaan. - Ohjaaja

Yhteistyö erilaisten alueellisten toimijoiden tai koulujen kanssa voi edesauttaa uusien harrastajien löytämistä. Myös ohjaajan löytyminen näistä alueellisista verkostoista voi edistää harrastuksen sosiaalista läheisyyttä: Hankkeessa havaittiin, että esimerkiksi tytöt, jotka eivät ole aiemmin päässeet mukaan harrastusryhmiin, pääsivät osallistumaan ryhmään, jossa oli ennestään myös vanhemmille tuttu ja luotettava

ohjaaja. Tutun ohjaajan kanssa voidaan päästä tutustumaan uusiin, kauempanakin sijaitseviin, harrastuksiin.

Mä sit taas kuulin kaikki kun mä olin valmentaja, lapsethan avautus mulle, ja ne luotti mun. -Ohjaaja

Sosiaaliseen läheisyyteen, ja sitä kautta myös saavutettavuuteen, liittyy moninaisen representaation merkitys. Turvallisuuden kokemus on keskeinen saavutettavuuden ja osallisuuden edellytys. Edellämainitut seikat huomioiden on siis hyvä ymmärtää, että moninaisuuteen on tärkeää panostaa läpi koko organisaation, lähtien ohjaajista ja koordinoivista henkilöistä, aina päättäjätahoihin asti.

Totta kai niinku seurassa missä meitsikin joskus pelas ja tässä on niinku enemmän meidän seurassa ulkomaalaisia, vaan sitä niinku valmentajat on ulkomaalaisia. Niin se auttaa todella paljon. -- Siis se, jos sä kysyt niiltä et miks te tulitte tänne, sanos joo, ei viime tai edellis joukkueessa oli semmonen, niinku ei tuntenu itteensä niinku turvalliseksi. Oli semmonen ulkopuolinen tunne. -Ohjaaja

Huomioi nämä:

- Voisiko harrastuskokeiluja järjestää eri alueilla hyödyntäen esimerkiksi yhteistyötä erilaisten alueellisten toimijoiden kanssa?
- Miten harrastuksen järjestäjä voisi tukea perheitä harrastukseen kulkemisessa?
- Olisiko alueelle mahdollista järjestää harrastuskaveri tai -saattajatoimintaa hyödyntäen yhteistyötä alueellisten toimijoiden, vapaaehtoisten tai koulun kanssa?
- Huomioi moninaisuus läpi koko organisaation ja toiminnan.

Tiedon tavoitavuus

Perheet tarvitsevat harrastamisesta monenlaista tietoa. Tiedon tavoitavuuden ytimessä on sen yleiskielisyys, monikanavaisuus ja kertaavuus. Erilaiset ennakkoluulot, asenteet tai väärinymmärrykset voivat olla esteitä harrastamiselle.

Ja mä luulen et asenne voi aluks olla vähän epäluulonen ennenku tietää tai ennekun kuulee, että tässäkin on et jos ei tiedä, niin se on ehkä se isoin este kuitenkin. Et jos sais niinku tietoo ja se tulis sillee niinku kohtaavasti ja arvostavasti, niin se ei välttämättä olis mikään juttu. -Ohjaaja

Yleensä viestinnässä on aina yksinkertaistamisen ja karsinnan varaa. Esimerkiksi tapahtumamainoksessa olevat pitkät ja yksityiskohtaiset kuvailut saattavat olla liian haastavia ja aikaavieviä, että niihin jaksaisi paneutua. Näin kiinnostava ja hyödyllinen tieto voi jäädä saamatta. On hyvä pysytellä konkretiassa ja selkeissä, mielellään perusmuotoissa sanamuodoissa. Kuvatuki on usein hyvä lisäapu. Viestinnässä voi myös hyödyntää limittäiskieleilyn mahdollisuuksia eli useamman kielen läsnäoloa (esimerkiksi tukisanoja) samassa informaatiassa.

Viestinnän tehostamisessa on tärkeää käyttää monia eri kanavia viestin välittämiseen. On hyvä hyödyntää niin virallisia – kuten sähköpostilistat, verkkosivut, toimijoiden (esimerkiksi koulu) kanssa tehtävä yhteistyö – kuin informaaleja, niin sanottuja “puskaradio”, väyliä. Myös viestinnän kannalta on tärkeää verkostoitua toiminta-alueilla sekä lisätä erilaisten ryhmien näkyvyyttä ja osallisuutta toiminnassa. On myös hyvä hyödyntää näiden henkilöiden tietämystä eri alueista ja yhteisöistä viestin välittämisessä sekä siinä mistä asioista tietoa kaivataan.

*Plus mä tiedän, mä oon tienny kaikkii niinku somalivanhempia, isiä. Ja jokapäivä, mä tuln töihin, samalla mä soitan heille, et hei tuuks sä niinku, lapset on siellä [perheille suunnatussa harrastuksessa]. -
Ohjaaja*

Kylhän se olis ehkä esimerkiks vaikka kaupungin asia tuoda julki lähioissa tällasii harrastusmahdollisuuksia, ei me pystytä saavuttamaan millään sellaisia perheitä vaikkapa [alueella] tietoseksi [toiminnan] olemassaolosta, että se pitäisi jotakin ehkä niinkun muuta kautta tulla. -Ohjaaja

Huomioi nämä:

- Yksinkertaista ja yleiskielistä viestintää. Mieti, mikä on mainoksen, tiedotteen, tai viestin tärkein sisältö. Ilmaise se yksinkertaisesti ja houkuttelevasti. Käytä kuvia apuna ja lisää tarvittaessa lisätietojen antaja.
- Verkostoidu monipuolisesti ja hyödynnä verkostoa viestinnässä.
- Tyhmiä kysymyksiä ei ole, vaan aina voi kysyä mistä tietoa tarvitaan ja miten sitä voisi selkeyttää.

Tarve moninaiselle harrastamiselle

Yhä moninaistuva väestö tarvitsee moninaisia harrastusmahdollisuuksia. Hankkeen perheille suunnatussa oppaassa painotetaan eri harrastusten vaatimaa eritasoista sitoutumista. Toisissa voi olla tärkeää peleihin valmistautumisen kannalta, että harrastaja sitoutuu käymään useissa harjoituksissa viikon aikana. Toiset harrastukset voivat taas olla kerran viikossa järjestettäviä monilajikerhoja, joista voi olla pois pienemmällä kynnyksellä ilman seurauksia. Näille kaikille on paikkansa ja ne vaativat myös järjestäjältä tai organisoivalta taholta ymmärrystä eri toimintamuotojen erilaisista tavoitteista.

Olikin yllätyksenä se, että ne ei nyt varsinaisesti ne lapset ehkä ollutkaan siellä sen kuvataiteen takia, vaan sellaisen yleisen innostuksen vuoksi, että täällä tapahtuu jotain, ihan sama mitä, mutta tota, ei se mitään, mä luulen, että siinä sitten loppuviimeks kävi niin, että ne kävikin siellä sitten sen kuvataiteen takia. -Ohjaaja

Täytyy erottaa nyt sit harrastus [kilpaurheilusta], elikä että kaikki sais harrastaa, ja mun mielestä ei siellä tarttis tuloksia välttämättä kerätä ollenkaan. -- Mä oon ehdottomasti sitä mieltä, että tääl [kaupungissa] pitäisi [tiettyjen seurojen] profiloitua pelkästään kilpajoukkueiksi. Ne ottaa vaan sen yhden, kaks joukkueellista per ikäryhmä ja sen jälkeen tuli seuraavia seuroja [jotka] olis niinku haasteryhmä niille ja sitten tulis selkeesti harrasteprofiloituneita [seuroja]. Kun nyt kaikki taistelee näistä [samoista pelaajista]. -Ohjaaja

Suomessa on kansallisella tasolla viime vuosina panostettu vahvasti matalan kynnyksen harrastusten tarjoamiseen kaikille peruskouluikäisille lapsille. [Harrastamisen Suomen mallin](#) valtionavustusta saa lukuvuonna 2024–2025 toiminta, jota järjestetään jopa 258 kunnan alueella. Harrastamisen Suomen mallin [kehittämishankkeiden](#) puitteissa on puolestaan kehitetty esimerkiksi polkuja julkisen sektorin toiminnasta seuratoimintaan ja taiteenperusopetukseen, mikä tukee myös edellä esitettyä tarvetta erilaisten harrastustoimintojen erilaisten tavoitteiden ja paikkojen määrittelylle. Avainasemassa onkin avoin keskustelu eri toimijoiden kesken siitä, miten yhteistyötä voitaisiin tehdä mahdollisimman tehokkaasti välttämällä päällekkäistä työtä ja samalla mahdollistaen erilaisia harrastusmuotoja hyödyntämällä kaikkien vahvuuksia.

Turun kaupunki edistää harrastusten saavutettavuutta uudella tukimuodolla:

Turun kaupunki ottaa vuoden 2025 alusta käyttöön Boostii-edun, joka on kaikille 7–19-vuotiaille turkulaisille suunnattu rahallinen tuki liikunnan harrastamiseen. Etu on käytettävissä sähköisessä järjestelmässä, seurassa tapahtuvan ohjatun liikunnan kausimaksuihin.

Lue lisää

Boostii-edusta [harrastuksen järjestäjälle](#) ja [edun käyttäjälle](#).

EHYT ry:n Hadiya hankeen opas: [Musliminuori harrastaa. Opas ohjaajalle kulttuurisensitiivisyyteen](#).

[Harrastamisen Suomen mallista](#) ja sen [kehittämishankkeista](#).

[Sä Osaat -hankkeesta](#) ja sen materiaaleista.

Uskontosensitiivisyydestä, puheeksi ottamisesta, luottamuksen rakentamisesta: [Ammattilaiset - Umma- hanke](#).